

JESUS ANAM LAZARUS ESET KE MKPA

John 11:1-46
OYQHỌ UKPEP-ŃKPO 145

Eke Ikpọ-Owo

IKỌ IBUOT: “Nte ńkọdọhọke fi nte, edieke onimde ke akpanikọ, eyekut ubọń Abasi?” (John 11:40).

I Mkpa Lazarus

1. Ke Enye ama ọkọbọ etop abañá udọń Lazarus, Jesus ama ebighi ndifiak ńka Bethany ke ediwak usen man Enye akpanam utibe ńkpọ, John 11:1-6, 15
2. Jesus ndisian nte ke Imọ iyefiak ika Bethany ama anam mbet ekere eti-eti ebañá uwem Esie, John 11:7-10, 16; 10:31; 8:59
3. Jesus ekenyene akwa ukpeme oto odudu Abasi adañá nte utom Esie mikokureke, John 11:9, 10; Luke 13:31-33; John 13:30; Psalm 91:11, 12; Matthew 10:29, 30
4. Ke nditim nnam mbet etim efiok se itibede ye Lazarus, Jesus etiń ańwańa ete ke, “Lazarus ama akpa”, John 11:11-14

II Edisana Andikọk

5. Martha ekedi owo emi ekebemde iso osobo ye Jesus ke ini enye ekedide Bethany, John 11:20
6. Ikọ-ntiense Martha ye eke Mary ekedi ukem, “Ọbọń, edieke Afo okpodude mi, eyen-eka mi ikpakpaha”, John 11:21, 22, 32
7. Ke ini Mary ekedide edikut Jesus, ediwak mmọ emi eketuańade eyet ema etiene enye, enyuń ekere ete ke enye akaka udi Lazarus ndikatua do, John 11:28-33
8. Jesus okoyom usuń ndinam mbuotidem Martha ye eke Mary okpon man mmọ enim ke akpanikọ ete Imọ idi **Eriset** ye **Uwem**, John 11:23-27, 40; I ńwed Corinth 15:54-58
9. Jesus nditua ayarade owut mbom Esie, John 11:33-38; Luke 19:41; Mme Hebrew 5:7; Isaiah 53:3
10. Ndusuk mmọ emi ekedide ndise ema edu ke ndutime ebañá nte Jesus mikoduhe man ọkọk udọń Lazarus, John 11:37, 4, 15

III Odudu Ediset

11. Ikọ Jesus nte ke Imọ idi **Eriset** ye **Uwem** edi kiet ke otu mme ikpọ ikọ Esie ndisońọ idaha Esie nte Abasi, John 11:25, 26; 1:4; 5:26; 2 ńwed Timothy 1:10; I John 5:12
12. Jesus ayarade idaha Esie nte Abasi ke ndikot Lazarus nsio ke udi, John 11:38-44
13. Ediwak emi ekeikutde utibe ediset Lazarus ke mkpa ema enim Christ ke akpanikọ, mmọ eken ema eka nditiń nnọ mme Pharisee kpukpru se Jesus akanamde, John 11:45, 46; 12:9, 17-19; Luke 16:31.

SE EKPEPDE EBAÑÁ

Mme Usen Afanikọń

Kiet kpọt ke otu mme andiwet eti-mbuk, emi edide John, ewet abañá se ikotibede ke ini mkpa Lazarus. Ndusuk mme andikpep- ńkpọ mbańa ńwed Abasi ekere ete ke mmọ eken ikewetke ńkpọ ibañá Lazarus koro enye okosuk ododu ke uwem ke ini mmọ ekewetde ńwed mmọ. Utibe-ńkpọ ke abañá eriset esie ama anam mme Pharisee eyat esit enyuń esua Jesus ye Lazarus, tutu, ndusuk ini, mbet ikoyomke ndida idiok uwọrọ etop nsok Lazarus. Ke ntak emi Lazarus akakabarede edi ńkpọ eriti, ndiwut odudu Abasi akanam mme Pharisee eyom ndiwot enye. (Kot John 12:9-11, 17-19).

Ini mkpa Lazarus ekedi ke akpatre isua mbemiso ekọń Jesus ke krọs. Jesus ndisua kpukpru mbubik ye abiańa ke ido ukpono mme Jew ye mme ukpep-ńkpọ mmọ ke ańwa ama ada akwa ubińọ oto ke nsio-nsio ebiet edi. Ediwak utibe-ńkpọ emi Jesus ekesinamde ama adiana anam ufup ye usua emi ama ekebem iso ọtọńọ, obubede asak. Esiwak ndikot akpatre isua utom Jesus emi isua ukọbọ, okonyuń edi ntre ke akpanikọ. Jesus ama okut ete ke odot Imọ ndikpọń ńkan-ńkuk Jerusalem man ibọhọ ukọbọ. Enye okodu ke edem Jordan eken, emi John Baptist okodude ọduok owo mmọń ke akpa ini, ke ini Enye ọkọbọde etop abañá udọń Lazarus (John 10:40).

Jesus ndisian nte ke iyom ndifiak ńka Judaea ama anam esit mbet Esie otimere abañá se iditibede. Mmọ ema etim efiok adańa usua emi ekesuade Jesus ye mme anditiene Enye. Ke nditi Jesus nte ke ekpri ini emi ebete mme Jew ema eyom nditọńọ Enye ke itiat, mmọ ema ebup ntak emi Enye okoyomde ndifiak ńka do ke ini oro.

Jesus okoyom ndimen ndik ke esit mbet Esie mfep ke abañá uwem Esie ke ndidọhọ mmọ nte ke utom Imọ ikureke kańa. Adańa nte utom Esie mikokureke, ukpeme Abasi okosuk etetiene Enye. “Nte hour duopeba iduhe ke uwemeyo?” Edi mbume emi Jesus okobupde mbet Esie. Se Enye eketińde oro ọkọwọrọ ete: nte usen akade ke hour ke hour, nte uduak Abasi edide, kpa ntre ke uduak Abasi edisu ke uwem Jesus Christ ke kpukpru ebiet ye ini. Okposuk edi nte mme

usen ekediokde, mme asua ekenyuñ ekande Jesus ekuk, kpa ye oro, Jesus okosuk enyenyene ukeme oto ke ukpeme Abasi, ndinam mme utom emi ekedonde Enye ete anam, ndinyuñ nno etop mbaña edinen ido. Jesus ke ediwak ini ama esidiañade idem Esie okpon mme owo man ndutime okudu, nko man osuhore esit mme owo nte ekekeme. Edi, ke akpaniko, ubok Abasi ama esibionu uduak mme asua emi ekeyomde ndiwot Christ ke ediwak ini. (Kot Matthew 26:55).

Eno kpukpru owo ini ye ebiet ndikabare esit, ndien Qbon ama onyuñ onno mme Pharisee ye mmo eken ini ndikere mbaña mme utom ye ukwor-iko Christ, mme ekedi eke Abasi. Tutu osim ini eribiere ke esit, utom Christ ama okonyuñ okure, Jesus okosuk enyenyene ifet ndiyarare idem Esie. Emi ikowutke ite ke ema emen ndik efep ke esit mme mbet ofuri-ofuri, koro Thomas okodohode ete, “Eyak nnyin itiene Enye ika ikakpa ye Enye.”

Iboro Emi Ekebighide

Jesus, ke ndikop mbaña udono Lazarus, ama ebighi ediwak usen mbemiso Enye edika Bethany. Jesus okokokoi ebighi, ndien ntak emi Enye okonode mme mbet Esie ekedi man ubon Abasi ayarade ke ini idikade. Jesus eketiñ ete ke Lazarus ekedede, edi mbet Esie ikofioke ite ke Jesus eketiñ abana mkpa nte owo ndide idap (emi okworode ete ke ikpohidem ede idap, edi ke ukpon ke odu ye Qbon). Jesus ama eneñere unana ifioke mmo ke Enye nditiñ otim anwaña nte ke, “Lazarus ama akpa.” Etop baba kiet ikosimke Jesus ke abana mkpa Lazarus, edi Jesus ama ofioke ete ke Lazarus ama akpa koro Enye edide Eyen Abasi onyuñ ofioke kpukpru nkp; baba nkp kiet ikodibeke Enye.

Nnyin imofioke ito ke se ewetde ke Nwed Abasi ite ke Lazarus ye ndito eka esie iban, Martha ye Mary ekedi akpan ufan Jesus. Enye ama esiwak ndidu ke ufok mmo, onyuñ edi Mary eketie enye ke ukot man ekpep nkp oto Enye. Owo ekeme ndikere ete ke Jesus akpakana enyene udon abana nte nkp eketiede ye ufan Esie emi akadianade ye Enye eti-eti adaña nte Enye ama okofioke ete ke enye ama odono ekpere mkpa. Jesus ekpekenyene nditiñ ik, ndien Lazarus okpokokop nsoidem ini kiet, usuñ okpoyom nte oyoyom. (Se ke Matthew 8:8).

Ima Christ eneñere otuno akan nte owo ekemedede ndikere. Jesus ama ama Lazarus onyuñ enyene udon ndikut enye nte odude ke nsoidem ye inemesit; edi se ikokponde ikan oro ekedi emi Jesus okoyomde Lazarus ye mmo efen emi ekedede do efioke nsinsi akpaniko Abasi, enyuñ enyene ebuana ke esit. Ebiet ekedede emi Jesus ekesidude, ke kpukpru usen uwem, Enye ikesitreke ndida nkp emi okodude ke ini oro nwut mme owo mbaña uwem efen, emi edide nsinsi uwem! Enye iketreke ndida se ikotibede emi nwut mme owo utu owo emi Enye ekedede, ye se etop Esie akabañade. Nte akpaniko emi Jesus okowutde ekedede esen, nte nwak nkan mmo ekekerede, Enye ekenyene ndiwut mmo otim anwaña ke ik ye ke mme ido emi mme owo edikemedede ndikut se Enye etiñde abana.

Ndusuk ini mme iboro emi Abasi oboro akam nnyin esinyene ukpohore ye se ikekerede. Jesus iketreke ndiñwam Lazarus, edi akanam ke ekem ini Esie, man ekut ubon Abasi. Nte ubon oro akayararede owut idem okoto koro ediwak ema enim Christ ke akpaniko otodonde ke usen oro.

Mbuotidem

Jesus ikakaha ufok Lazarus ke ini enye osimde Bethany. Ekeme ndidi okoyom ndibionu ndutime ekedede tutu Enye okure se Enye okoyomde ndinam. Martha ekedi akpa owo ndisobo ye Jesus, ndien akpa ik esie ekedi ukem ye ekom emi Mary okokomde, “Qbon, edieke Afo okpodude mi, eyeneka mi ikpakpaha.” Mary ye Martha ikeyikke ite ke edieke Jesus okpokodude Enye okpokokok Lazarus.

Udiana ik emi Martha eketiñde ye Jesus ama owut mbuotidem esie ke Enye: “Edi kpa ke emi mmofoke nte Abasi eyeno Fi nkp ekedede eke Afo edibeñede Enye.” Mbuotidem Martha eketie nte ikoyohoke kana koro edi Jesus okosono mbuotidem esie ke ndidoho enye ete ke eyeneka esie eyedu uwem. Martha ke ndinyime ete ke imofioke ite ke eyeneka imo eyedu uwem ke Usen Ediset, ama anam Jesus etiñ ik emi edide kiet ke otu mme ikpo ik emi odude ke Ik Abasi abana Idem-Esie, nte Abasi, ye odudu eriset Esie. “Ami ndi eriset ye uwem: owo eke obuode idem ye Ami, okposuk edi nte enye ama akpa, enye eyedu uwem: ndien owo ekedede eke odude uwem onyuñ obuode idem ye Ami idikpaha ke nsinsi.” Martha ke mikafioke oyoho-oyoho kpukpru se Jesus eketiñde abana, emi okonyuñ ekperede ndiyoho ye inemesit ke abana se enye okokopde, ama onim kpukpru se enye okobuode idem abana ke akpaniko. Enye ama obumere ye ik emi okworode ke ntotonu esit esie ke ndiboro Jesus, ete, “Edi ntre, Qbon, mmonim ke akpaniko nte Afo edi Christ Eyen Abasi.” Oro edi se idotde nte owo ekedede ekpetiñde ndiwut mbuotidem esie!

Mary, ke ndidi ntiene Jesus ama oduo Enye ke ukot onyuñ atua eyet, onyuñ odoho ete, “Qbon, edieke Afo okpodude mi, eyen-eka mi ikpakpaha.” Jesus, ke okutde nte Mary ye mme Jew emi eketienede enye etuade, atua nko. Eno ediwak ekikere nte otukde editua Jesus ke itie udi Lazarus, ye nte abana mfuho Mary. Ke akpaniko editua Jesus ama akan nte owo okpofuhode ke ini ufan esie akpade, ama onyuñ akan se ikpedide editua eyet esit mbom nno Martha ye Mary ke abana mkpa eyen-eka mmo. Mfuho Jesus emi okotode ke ntotonu esit Eyen Abasi otop woro edi, ekedi mbom Abasi ye mmo emi Enye amade.

Ndọnesit Nditọ Abasi

Mi ke itie udi ata edima ufan, Jesus ọtọnọ ntak osobo ye asua emi Enye ekedide ndikan nnyuñ nsobo, emi edide mkpa! ifọt mkpa emi edide idiọk-ñkpọ. Ndisana ikọt Abasi ye mme anam-idiọk ke esobo ye mkpa ikpọhidem oto ke emi Abasi ama okobiom ererimbot eke ọyọhọde ye idiọk-ñkpọ ye isuñi, ikpe. Ikedighe uduak Abasi baba kiet inọ se Enye okobotde ndikọp ubiak mkpa. Abasi ikaduakke ke eritoñọ ite ke ubon ekpenyene ndibahare, mme, mme ufan ekpekpọñ kiet eken. Idiọk-ñkpọ akada asua, emi edide mkpa, ọsọk owo!.

Abasi ikpọñ-ikpọñ ekeme ndidọñ mmọ emi owo mmọ akpade esit. Jesus, emi edide ata mbiet Abasi, ama odu ke itie udi Lazarus ndinọ mmọ emi efuhọde ndọnesit ke nditọnọ ntak nsin uwem ke idem akpa-mkpa. Andiwet Psalm ama ewet ete, “Eyet eyedañ ke mbubreyo, ndien idara edi ke usenubọk” (Psalm 30:5). Mmọñēyet nditọ Abasi ekeme ndidi ke esisit ini, edi Abasi eyekwọhọre mmọ efep, idinyuñ iduhe aba. (Se Eriyarare 21:4).

Ndọnesit eke Christ emi edide idorenyin eriset mme akpa-mkpa ke Christ, ke kpukpru ini esidi akwa ñkpọ nsọñọ-idem ọnọ nditọ Abasi. Eriset ke mkpa edi oruñ Gospel. Jesus ọkọdọhọ mbet ete: “Mbufo eyetuaña enyuñ eseme, edi ererimbot eyedara: mbufo eyefuhọ edi mfuhọ mbufo eyekabare edi idara. . . esit eyenyuñ adat mbufo, ndien baba owo kiet idibọhọ mbufo idaresit mbufo” (John 16:20, 22; 1 Ñwed Corinth 15:13-19).

Lazarus akakpa man Abasi anam enye eset nte ñkpọ ntiense ọnọ mbon esit ndik ye mmọ emi eyikde odudu Abasi. Ibọrọ emi Jesus ọkọnọde Martha ye Mary ke ukut mmọ edi ibọrọ ọnọ kpukpru mmọ emi ekemede ndikọp: “Okposuk edi nte enye ama akpa, enye eyedu uwem.” Esiwak nditiñ nte ke mkpa ikemeke ndiduñ ke ebiet emi ntọnọ kpukpru uwem odude, emi edide Jesus Christ. Ke ini Jesus ofioride okot Lazarus “wọrọ di”, enye ama ọwọrọ edi ye uwem ye nsọñ-idem.

Etop mkpa ye eriset Lazarus ama asuana ke kpukpru ebiet, ediwak owo ema enim Jesus ke akpanikọ ke ntak oro. Lazarus ama akabare edi ñkpọ ntiense emi asañade ye odudu ndiwut odudu ye mfọn Abasi ke kpukpru ini uwem esie.

Ke ekpri ini, ke oro ama ekebe, Jesus ama ọtọnọ ntak ayarade odudu, ye akpanikọ Esie nte ke Imọ idi Eriset ye Uwem, ke eriset Esie. Mme Pharisee ekekere ete ke edito mkpa Esie mme imọ ikibi Christ inua ke nsinsi, idorenyin mmọ ekedi ke ibio ini, koro ke mkpasip usen ita ama ekebe, udi ikekemeke aba ndimum andinọ Uwem ñkama, Enye ama obumere ọwọrọ ye kpukpru ubọñ Esie. Ke emi ediwak owo ema ekenim Jesus ke akpanikọ ebaña eriset Lazarus ke mkpa, anana ibat owo enim ke akpanikọ oto ke eriset Christ.

Ata ekese owo ema ekpa mkpa mbon Abasi; mmọ ekenam emi ye ọyọhọ edinyime esit nte ke Enye emi ekenyenede ukeme ndinam Jesus eset eyenyuñ anam mme imọ iset ñko, eyenyuñ anam kpukpru mmọ emi ekotde enyiñ Esie eset (2 Ñwed Corinth 4:14).

**“Enye’du ‘wem, Christ odu ‘wem mfin!
Enye asaña ye ami, ke mfafah’ usuñ
Enye ‘du ‘wem ndinọ erinyaña!
Afo ‘bup ‘tak udiọñode?
‘Nye’du ke esit mi.”**

MME MBUME

1. Nso idi ntak emi Jesus ekebighide ndifiak ñka Bethany?
2. Nso ikedi ntak emi mbet mikoyomke enye aka?
3. Nso ikọ nsọñọ-esit ke Jesus eketiñ ọnọ mbet ke abaña ukpeme Esie?
4. Nso utọ nsọñọ-idem ke Jesus ọkọnọ Martha nte ke kpukpru eyefọn ye eyen-eka esie?
5. Ntak emi Jesus akatuade ke itie udi Lazarus?